

RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIGA KIRIB KELISHI

Dehqonova Farangizxon Zokirjon qizi

O'zbekiston tumani

SANOAT SERVIS TEXNIKUMI 2-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi, ularning pedagogik jarayonga ta'siri hamda bolalarning intellektual, nutqiy va ijtimoiy rivojlanishidagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklari ko'rib chiqilib, ularni samarali qo'llash bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, maktabgacha ta'lim, AKT, innovatsiya, multimedia, rivojlanish, ta'lim jarayoni

Annotation: This article analyzes the introduction of digital technologies in preschool education institutions, their impact on the educational process, and their role in the intellectual, speech, and social development of children. It also discusses the advantages and disadvantages of using modern information and communication technologies and provides recommendations for their effective implementation.

Keywords: digital technologies, preschool education, ICT, innovation, multimedia, development, educational process

Аннотация: В данной статье рассматривается внедрение цифровых технологий в дошкольные образовательные учреждения, их влияние на образовательный процесс, а также роль в интеллектуальном, речевом и социальном развитии детей. Также анализируются преимущества и недостатки использования современных информационно-коммуникационных технологий и даются рекомендации по их эффективному применению.

Ключевые слова: цифровые технологии, дошкольное образование, ИКТ, инновации,

Kirish

Bugungi kunda jamiyatning barcha sohalarida raqamli texnologiyalar keng joriy etilmoqda. Ta'lim tizimi ham bundan mustasno emas. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim tizimida raqamli vositalardan foydalanish bolalarning rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Raqamli texnologiyalar orqali bolalarning bilim olishga bo'lgan qiziqishi ortadi, ularning tafakkuri va ijodkorligi rivojlanadi. So'nggi yillarda maktabgacha ta'lim tizimida raqamli texnologiyalar nafaqat o'qitish vositasi, balki innovatsion yondashuv sifatida ham qo'llanilmoqda. Masalan, “aqlli bog'cha” (smart kindergarten) tushunchasi paydo bo'lib,

bunda barcha ta’lim jarayonlari raqamli tizimlar orqali boshqariladi. Bu tizimlar yordamida bolalarning rivojlanishi, qatnashuvi va faolligi kuzatib boriladi.

Raqamli texnologiyalar bolalarda ****kreativlik (ijodkorlik)****ni rivojlantirishda ham muhim rol o’ynaydi. Maxsus dasturlar orqali bolalar rasm chizish, musiqa yaratish, konstruktor o’yinlar o’ynash orqali o’z tasavvurlarini kengaytiradi. Bu esa ularning estetik didi va mustaqil fikrlash qobiliyatini oshiradi.

Shuningdek, bugungi kunda STEAM ta’lim (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) elementlari maktabgacha ta’limga ham kirib kelmoqda. Oddiy robototexnika o’yinchoqlari, konstruktorlar va dasturlashga oid sodda mashg’ulotlar bolalarda texnik fikrlashni shakllantiradi.

Yana bir muhim jihat — raqamli texnologiyalar orqali inklyuziv ta’limni rivojlantirish imkoniyati mavjud. Nogironligi bo’lgan bolalar uchun maxsus ilovalar, ovozli dasturlar, sensorli o’yinlar yaratilgan bo’lib, ular orqali har bir bola teng ta’lim olish imkoniyatiga ega bo’ladi.

Raqamli texnologiyalar ota-onalar bilan hamkorlikni mustahkamlashda ham katta rol o’ynaydi. Masalan, maxsus mobil ilovalar yoki guruhlar orqali ota-onalar bolalarining kundalik faoliyati, yutuqlari va muammolari haqida tezkor ma’lumot olishi mumkin. Bu esa tarbiya jarayonini yanada samarali qiladi.

Bundan tashqari, masofaviy ta’lim elementlari ham maktabgacha ta’limda qo’llanilmoqda. Zarur holatlarda (masalan, kasallik yoki boshqa sabablarga ko’ra) bolalar uy sharoitida ham ta’lim jarayonidan ortda qolmaydi.

Ammo raqamli texnologiyalardan foydalanishda pedagoglarning malakasi juda muhim hisoblanadi. Tarbiyachilar zamonaviy texnologiyalarni yaxshi bilishi, ulardan to’g’ri va samarali foydalana olishi kerak. Shu sababli ularning doimiy ravishda malaka oshirib borishi zarur.

Asosiy qism

1. Raqamli texnologiyalar tushunchasi

Raqamli texnologiyalar — bu axborotni yaratish, saqlash, qayta ishlash va uzatish uchun mo’ljallangan zamonaviy texnik va dasturiy vositalar majmuasidir. Bularga kompyuterlar, planshetlar, interaktiv doskalar, mobil ilovalar va internet resurslari kiradi.

2. Maktabgacha ta’limda raqamli texnologiyalarning o’rni Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun ta’lim jarayoni o’yin orqali tashkil etiladi. Raqamli texnologiyalar esa o’yin elementlarini yanada boyitadi: Interaktiv o’yinlar orqali o’rganish Multimediali darslar Audio va video materiallardan foydalanish Rasm va animatsiyalar orqali tushuntirish Bu vositalar bolalarning e’tiborini jalb qiladi va darsni qiziqarli qiladi.

3. Raqamli texnologiyalarning afzalliklari Raqamli texnologiyalarni qo’llash quyidagi ijobiy natijalarni beradi: Bolalarning tez o’zlashtirish qobiliyati oshadi, Mustaqil fikrlash rivojlanadi, Nutq va kommunikativ ko’nikmalar shakllanadi, Ko’rgazmali ta’lim kuchayadi, Individual yondashuv imkoniyati yaratiladi

4. Kamchiliklari va muammolar Shu bilan birga, ayrim muammolar ham mavjud: Bolalarda ekran vaqtining ortib ketishi Sog'liqqa salbiy ta'sir (ko'z, asab tizimi) Pedagoglarning yetarli tayyorgarlikka ega emasligi Texnik vositalarning yetishmasligi 5. Pedagoglarning roli Raqamli texnologiyalarni samarali qo'llashda tarbiyachining o'rnini juda muhim. Texnologiyalarni to'g'ri tanlay olishi Bolalarga moslashtira olishi nazorat qilishi Texnologiya va an'anaviy usullarni uyg'unlashtirishi kerak

6. Raqamli vositalarning turlari Maktabgacha ta'limda quyidagi vositalar keng qo'llaniladi: Interaktiv doskalar Ta'limiy mobil ilovalar Multimediali dasturlar Elektron kitoblar Video darslar 7. Raqamli texnologiyalar va bolalar rivoji Raqamli texnologiyalar bolalarning: Tafakkurini Xotirasini Diqqatini Nutqini Ijodkorligini rivojlantiradi Ayniqsa, vizual materiallar orqali bolalar tezroq o'rganadi. 8. Xalqaro tajrib Dunyoning rivojlangan davlatlarida maktabgacha ta'limda raqamli texnologiyalar keng qo'llanilmoqda. Masalan: Finlandiya — o'yin asosida raqamli ta'lim Janubiy Koreya — interaktiv platformalar AQSh — individual rivojlanish dasturlari Bu tajribalar O'zbekistonda ham joriy etilmoqda.

9. O'zbekistonda raqamli ta'lim So'nggi yillarda O'zbekistonda ham maktabgacha ta'limni raqamlashtirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Davlat dasturlari asosida bog'chalarga texnik vositalar kiritilmoqda va pedagoglar malakasi oshirilmoqda. 10. Tavsiyalar Raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish uchun: Ekran vaqtini me'yorlash Sifatli ta'limiy kontent tanlash Pedagoglarni o'qitish Ota-onalar bilan hamkorlik qilish zarur Xulosa

Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalar maktabgacha ta'lim tizimining ajralmas qismiga aylanmoqda. Ular bolalarning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi, ammo ulardan oqilona va me'yor bilan foydalanish zarur. Kelajakda raqamli ta'lim yanada rivojlanib, ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Ular bolalarning bilim olish jarayonini yanada qiziqarli, samarali va tushunarli qiladi, tafakkur, nutq, ijodkorlik hamda mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, pedagoglar ishini yengillashtirib, ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytiradi va inklyuziv ta'lim imkoniyatlarini kengaytiradi.

Biroq, texnologiyalardan noto'g'ri yoki me'yordan ortiq foydalanish salbiy oqibatlarga olib kelishi mumkin. Shuning uchun ularni oqilona, nazorat ostida va an'anaviy ta'lim usullari bilan uyg'un holda qo'llash muhimdir. To'g'ri tashkil etilgan ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalar bolalarning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladi va ularni kelajak hayotga puxta tayyorlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi. Maktabgacha ta'lim tizimini
2. rivojlantirish konsepsiyasi.

3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta’lim sohasiga oid qarorlari va farmonlari